

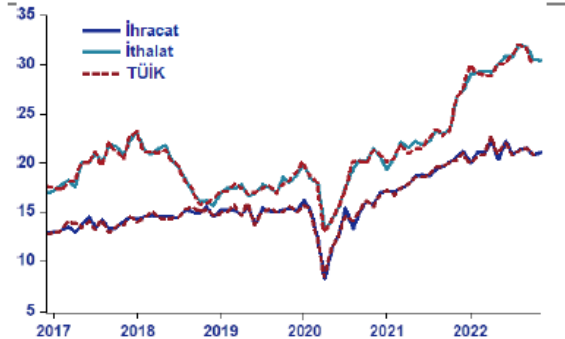
HAFTAYA FİNANSAL BAKIŞ 05.12.2022

- USD/TL bu sabah 18.63 seviyelerinde başladı. 5 yıllık Türkiye CDS primi 509 baz puana hafif gevşedi. 2 yıllık gösterge tahvil faizi 14 baz puan azalarak %10.62 oldu.
- Ticaret Bakanlığı verilerine göre, Kasım ayı dış ticaret açığı 8.8 milyar dolar oldu. Yıllık bazda %1.9 oranında artan ihracat 21.9 milyar dolara, %14 oranında artan ithalat 30.7 milyar dolara geldi. Dış ticaret açığı geçen yılın aynı ayına göre 3.4 milyar dolar genişledi. 12 ay birikimli dış ticaret açığı aynı değerde artarak 106.5 milyar dolara yükseldi. Hesaplarımıza göre, dış ticaret açığındaki genişlemeye enerji ve altın kalemleri sırasıyla 0.8 milyar dolar ve 3.1 milyar dolar etki yaparken, altın ve enerji dışı açığındaki 0.5 milyar dolarlık düşüş bunu kısmen dengeledi. (Detaylara bakıldığında, altın ithalatı Kasım'da yıllık bazda 2.5 milyar artarak 2.6 milyar dolar oldu. Bunun yanında geçen yılın Kasım ayında 0.7 milyar dolar olan altın ihracatının da 0.1 milyar dolara gerilediğini hesaplıyoruz. Enerjide ise ithalat yıllık bazda 1.1 milyar dolar artarken, ihracat da 0.4 milyar dolar artarak bunu kısmen dengeledi.)

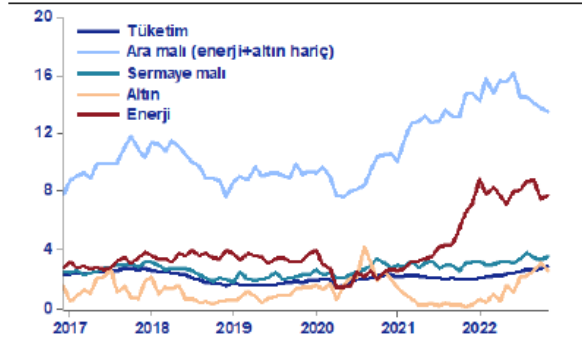
İhracat ve ithalattaki kısa dönemli eğilimleri görmek için Bakanlık verilerini mevsim ve işgünü etkilerinden arındırılınca Kasım'da ihracatta hafif bir yükseliş, ithalatta sınırlı bir değişim hesaplanıyor. Serilerin eğilimlerinde ise belirgin bir değişiklik yok. İhracatta pandeminin ilk dalgasının ardından başlayan güçlü artış, küresel ekonomideki yavaşlamaya paralel olarak bu yılın ilk çeyreğinden itibaren yataya döndü ve bu eğilim devam ediyor. İthalatta ise Ekim ayında büyük ölçüde enerji fiyatlarından kaynaklanan bir düşüş olmuştu, fakat Kasım itibarıyla yüksek seviyeler korunuyor. (Grafik 1)

Aylık ithalatın bileşenlerine bakıldığında, enerji ve altın ithalatının yüksek seviyelerini koruduğunu, altın ve enerji hariç ara malı ithalatının gerilediğini, tüketim ve sermaye malı ithalatının ise artış eğiliminde olduğunu görüyoruz. Ara malı ithalatındaki düşüş sanayi

Grafik 1: Aylık dış ticaret verileri (MTEA, milyar USD)

Grafik 2: İthalat kalemleri (MTEA, milyar USD)

üretimindeki yavaşlamayla, tüketim malı ithalatındaki artış iç talep büyümesiyle uyumlu görünüyor. Yüksek altın ithalatının da yüksek enflasyon ve negatif reel faiz koşullarıyla ilişkili olduğunu düşünüyoruz. (Grafik 2)

Cari dengenin Ekim ayında 1.1 milyar dolar, Kasım ayında ise 4.5-5 milyar dolar dolaylarında açık vereceğini tahmin ediyoruz. Bu durumda Eylül'de 39.2 milyar dolar olan 12 ay birikimli cari açık, Kasım itibarıyla 47 milyar dolar civarına gelecek. Bu doğrultuda, 48 milyar dolar (GSYH'nin %5.5'i) olan 2022 sonu cari açık tahminimizde ise risk yukarı yönde gözüküyor.

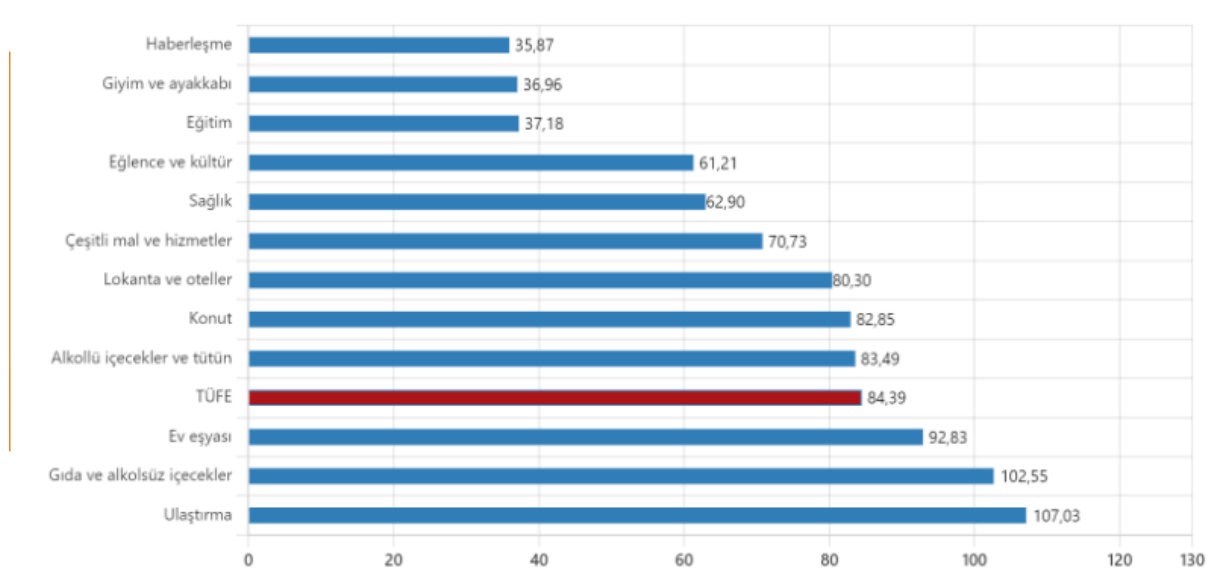
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), kasım ayı enflasyon rakamlarını açıkladı. Ekimde yüzde 85,51 olan yıllık tüketici enflasyonu (TÜFE), kasımda yüzde 84,39 olarak gerçekleşti. Kasımda aylık enflasyon ise yüzde 2,88 oldu.

Böylece kasımda baz etkisi devreye girdiği için enflasyon son 24 yılın zirve seviyesinden sınırlı da olsa gerilemiş oldu. Reuters anketine katılan ekonomistlerin beklentisi, tüketici fiyatlarında aylık yüzde 3, yıllık yüzde 84,65 yükseliş olması yönündeydi.

Bağımsız akademisyenlerin oluşturduğu Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) ise kasımda aylık enflasyonu yüzde 4,24 yıllık enflasyonu ise 170,70 olarak hesapladı.

TÜFE'deki (2003=100) değişim 2022 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 2,88, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 62,35, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 84,39 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 70,36 olarak gerçekleşti.

Ana harcama grupları itibarıyla kasımda bir önceki aya göre en az artış gösteren ana grup yüzde -1,42 ile giyim ve ayakkabı oldu. Buna karşılık, 2022 yılı kasım ayında bir önceki aya göre artışın en yüksek olduğu ana grup ise yüzde 5,75 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu.

Kasımda, endekste kapsanan 144 temel, 17 temel başlığın endeksinde düşüş gerçekleşirken, 8 temel başlığın endeksinde değişim olmadı. 119 temel başlığın endeksinde ise artış gerçekleşti.

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'deki değişim, 2022 yılı kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 2,73, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 54,68, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 76,18 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 61,31 olarak gerçekleşti.

- ABD'de tarım dışı istihdam, 200 bin olan piyasa beklentisinin oldukça üzerine çıkarak 263 bin arttı. İşsizlik oranı, beklentilere paralel şekilde %3.7'de sabit kaldı. Ücretler ise aylık bazda %0.6 arttı ki bu da beklenen %0.3 artışı üzerindeydi. Veriler ABD işgücü piyasasının güçlü olmayı sürdürdüğünü gösteriyor. Bununla birlikte Çin'de salgına bağlı kapama tedbirlerinin gevşetileceği beklentileri risk iştahını destekliyor. S&P 500 endeksi Cuma günü %0.1 oranında azaldı. EUR/USD yukarı yönlü hareketini sürdürdü ve bu sabah 1.0580 seviyelerinde başladı. Brent petrol fiyatı yatay ekseninde dalgalanarak 86.5 dolar civarında kaldı. Ons altın fiyatı 1795 dolardan 1810 dolar civarına yaklaştı. Asya Pasifik piyasalarında hisse senedi endeksleri bugün risk iştahındaki toparlanmayla beraber yükseldi.

- Bugün ABD'de Kasım ayı ISM imalat dışı endeksi açıklanacak. Endeks önceki ay 54.4 seviyesindeydi.

- Haftanın geri kalanında yurtiçinde Kasım ayı hazine nakit gerçekleştirmeleri (Çarşamba), yurtdışında Kasım ayı ABD ÜFE enflasyonu (Cuma) öne çıkıyor.

